

HIUS- JA KAUNEUDENHOITOALAN PERUSTUTKINTO

2018

HIUS- JA KAUNEUDENHOITOALAN PERUSTUTKINTO

Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinnon suorittaneilla on ammattitaito palvella asiakkaita sekä myydä hius- ja kauneudenhoitoalan tuotteita ja palveluja. Asiakaspalvelutaitojen lisäksi hyvä tuotetuntemus sekä työ- ja asiakasturvallisuudesta huolehtiminen ovat osaamisen ydintä. Tutkinnon suorittaneilla on laaja-alaisen perusosaamisen lisäksi osaamisalan mukainen erikoistuneempi osaaminen.

Kosmetiikkaneuvojat osaavat ohjata ja neuvoa asiakkaita ihon ja hiusten hoidossa sekä tuotteiden käytössä. Kosmetologeilla on ammattitaito tehdä asiakkaille kasvo-, jalka- ja käsihoitoja sekä opastaa asiakkaita ihon itsehoidossa ja tuotteiden käytössä.

Kampaajilla ja partureilla on ammattitaito tehdä asiakkaille hiustenleikkauksia kampaajatyötekniikoilla sekä kampauksia erilaisilla tekniikoilla.

Parturit osaavat tehdä hiustenleikkauksia parturityötekniikoilla, kampauksia sekä partakäsittelyjä.

Valinnaisilla tutkinnon osilla osaamista voidaan laajentaa kaikissa osaamisaloissa.

Kosmetiikkaneuvojat työskentelevät tavaratalojen, laivojen ja lentokenttien kosmetiikkaosastoilla, apteekkeissa tai maahantuojien myynti- ja koulutustehtävissä. Kosmetiikkaneuvojat toimivat yleensä työntekijöinä, mutta voivat toimia myös yrittäjinä. Kosmetologit työskentelevät kauneushoitoloissa, kylpylöissä, palvelutaloissa, kongressikeskuksissa ja hotelleissa, laivoilla tai tavaratalojen kosmetiikkaosastoilla joko yrittäjinä tai työntekijöinä.

Kosmetologit voivat työskennellä myös myynti- ja koulutustehtävissä.

Kampaajat ja parturit työskentelevät parturi-kampaamoissa joko yrittäjinä tai työntekijöinä. He voivat toimia myös tuotemyynti- ja koulutustehtävissä maahantuojien ja tavaratalojen palveluksessa.

TUTKINNON MUODOSTUMINEN

Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinto muodostuu ammatillisista tutkinnon osista 145 osp ja yhteisistä tutkinnon osista 35 osp. Ammatillisen perustutkinnon laajuus on 180 osp.

Hius- ja kauneudenhoitoalan perustutkinnossa on neljä osaamisalaa ja tutkintonimikkeet on määritelty osaamisaloittain seuraavasti

- hius- ja kauneudenhoidon neuvonnan osaamisala, kosmetiikkaneuvoja
- ihon hoidon osaamisala, kosmetologi
- kampaajatyön osaamisala, kampaaja
- parturityön osaamisala, parturi.

Ammatillisten perustutkintojen yhteiset tutkinnon osat (35 osp) ovat

1. viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen
2. matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen
3. yhteiskunta- ja työelämäosaaminen.

	OPINNOT	PARTURI	KAMPAAJA	KOSMETOLOGI
Myyntityö ja asiakaslähtöinen palvelu hius- ja kauneudenhoitoalalla 15 osp		x P	x P	x P
Hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelu 30 osp		x v2	x v2	x v2
Jalka- ja käsihoitopalvelut 20 osp		v2	v2	x P
Kasvohoitopalvelut 35 osp		v2	v2	x P
Kampaajapalvelut 25 osp		v2	x P	v2
Parturipalvelut 25 osp		x P	v2	v2
Ehostuspalvelut 15		v2	x v2	x v1
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen 5 osp		v2	v2	v2
Huippuosajana toimiminen 15 osp		v2	v2	v2
Hiusten- ja hiuspohjan hoitopalvelut 15 osp		x v1	v1	v2
Vartalohoitopalvelut 20 osp		v2	v2	x v1
Kauneudenhoitopalvelut moniammatillisessa yhteistyössä 15 osp		-	-	v2
Värjäyspalvelut 20 osp		x v1	x v1	v2
Rakennekäsittelypalvelut 15 osp		x v1	x v1	v2
Kylpylähoitopalvelut 15 osp		v2	v2	v2
Juhla- ja teemakampauspalvelut 15 osp		x v1	x v1	-
Yrityksessä toimiminen 15 osp		v2	v2	v2
Yritystoiminnan suunnittelu 15 osp		x v1	x v1	x v1
Paikallisiin ammattitaitovaatimukseen perustuva tutkinnon osa 5-15 osp				
Tutkinnon osa toisesta perustutkinnosta at tai eat tutkinnosta 5-15 osp				
Korkeakouluopinnot 5-15 osp				
Yhteisten tutkinnon osa-alueita, lukio-opintoja tai muita jatko-opintovalmiuksia tukevia opintoja 1-25 osp				

P pakollinen: hiusala 40 osp, kosmetologi 70 osp

V1 = valinnaiset tutkinnon osat; hiusala valitsee 45-80 osp, kosmetologi 15-55 osp

V2 = valinnaiset tutkinnon osat; hiusala valitsee 65-75 osp, kosmetologi 25-60 osp

Henkilökohtaistaminen

Henkilökohtaistaminen on prosessi, jossa jokaiselle ammatillisen koulutuksen opiskelijalle suunnitellaan ja toteutetaan tämän tarpeita vastaava koulutuspolku.

Henkilökohtaistamisessa tunnistetaan ja tunnustetaan opiskelijan aiempi osaaminen ja suunnitellaan uuden osaamisen hankkimisen sisällöt ja tavat sekä ohjauksen ja tuen toimet.

Henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKSI) laaditaan jokaiselle opiskelunsa aloittavalle. Siihen kirjataan

- tiedot aiemman osaamisen huomioon ottamisesta tutkinnon suorittamisessa
- tarvittavan uuden osaamisen hankkimisen tavat ja sisällöt
- osaamisen kehittyminen ja osoittaminen sekä
- yksilölliset ohjaus- ja tukitoimet.

Koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että osaamisen kehittämissuunnitelma laaditaan ja että sitä päivitetään tarpeen mukaisesti. Suunnitelma tehdään yhdessä opiskelijan kanssa. Oppisopimuskoulutuksessa myös työpaikan edustaja osallistuu suunnitelman laatimiseen.

Osaamisen tunnistaminen ja tunnustaminen

Opiskelijan aiemmin hankkima osaaminen tulee selvittää ja tunnistaa kattavasti ennen opintojen alkamista. Osaamisen tunnistaminen on koulutuksen järjestäjän tehtävä. Tunnistamisessa käytetään opiskelijan toimittamia asiakirjoja sekä tarvittavia muita selvityksiä.

Osaamisen tunnistamisen jälkeen tunnustetaan se osaaminen, joka vastaa opiskelijan tavoitteena olevan tutkinnon ammattitaito- ja osaamisvaatimuksia.

Työpaikalla järjestettävä koulutus

Käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävää koulutusta voi järjestää koulutuksen järjestäjän ulkopuolisella työpaikalla oppisopimukseen tai koulutusopimukseen perustuvana koulutuksena. Koulutuksen järjestäjä vastaa tavoitteellisesta ja ohjatusta koulutuksesta.

Opiskelija voi hankkia osaamista joko kokonaan oppisopimukseen tai koulutusopimukseen perustuen tai yhdistellä näitä joustavasti opintojensa aikana. Työpaikalla järjestettävän koulutuksen sopimukseen liitetään opiskelijan henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS). Työpaikalla järjestettävä koulutus suunnitellaan yhteistyössä eri osapuolten kesken.

Koulutusopimus

Koulutusopimukseen perustuvassa koulutuksessa opiskelija ei ole työsuhteessa, eikä hänelle makseta palkkaa eikä muuta vastiketta. Koulutusopimus tehdään kirjallisesti jokaiselle opiskelijalle yksilöllisesti tutkinnon osa tai sitä pienempi kokonaisuus kerrallaan. Koulutusopimus tehdään koulutuksen järjestäjän ja työpaikan edustajan välillä ja sopimus annetaan tiedoksi opiskelijalle.

Oppisopimuskoulutus

Oppisopimuskoulutuksessa pääosa osaamisesta hankitaan työpaikalla käytännön työtehtäviä tehden. Osaamista täydennetään tarvittaessa muissa oppimisympäristöissä.

Oppisopimuskoulutus perustuu määräaikaiseen työsopimukseen ja työnantajan ja koulutuksen järjestäjän sopimukseen. Oppisopimuskoulutuksessa opiskelija on päätoiminen työllinen ja saa palkkaa. Oppisopimuskoulutuksessa työnantajalle maksetaan koulutuskorvausta, jos koulutuksesta aiheutuu työnantajalle kustannuksia ja koulutuksen järjestäjä ja työnantaja sopivat korvauksen maksamisesta

Osaamisen arviointi

Osaamisen arvioinnilla hankitaan tietoa opiskelijan osaamisesta ja varmistetaan tutkinnon perusteiden mukaisten ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttaminen. Osaaminen arvioidaan tutkinnon osittain tai yhteisten tutkinnon osien osalta osa-alueittain. Ammatillisen perustutkinnon ammatilliset tutkinnonosat ja yhteisten tutkinnon osien osa-alueet arvioidaan asteikolla 1-5. Ammatitutkinnon ja erikoisammattitutkinnon tutkinnon osat arvioidaan asteikolla hyväksyty/hylätty.

Näyttö

Osaaminen osoitetaan näytössä tekemällä käytännön työtehtäviä aidoissa työtilanteissa. Näytön suunnittelusta ja toteuttamisesta vastaa koulutuksen järjestäjä ja se suunnitellaan yksilöllisesti tutkinnon osittain. Näyttöympäristön tulee olla sellainen, että se mahdollistaa tutkinnon osassa määrätyn osaamisen osoittamisen

Arvioijat

Koulutuksen järjestäjä nimeää kaksi arvioijaa, joista toinen on opettaja ja toinen työelämän edustaja. Arvioijat toteuttavat arvioinnin ja päättävät arvioinnista tutkinnon osittain. Arvioijilla tulee olla riittävä ammattitaito ja osaaminen arviointiin sekä riittävä perehtyneisyys arviointiin ja tutkinnon perusteisiin. Koulutuksen järjestäjän tulee huolehtia, että työelämän edustajat on perehdytetty osaamisen arviointiin.

Opiskelijan hyvinvointi- ja tukipalvelut

Ammatillisen koulutuksen opiskelijalla on oikeus saada eri oppimisympäristöissä sellaista opetusta ja ohjausta, joka mahdollistaa tutkinnon tai koulutuksen perusteiden mukaisten ammattitaitovaatimusten ja osaamistavoitteiden saavuttamisen. Lisäksi opiskelijalla on oikeus saada henkilökohtaista ja muuta tarpeellista opinto-ohjausta.

Henkilökohtaisessa osaamisen kehittämissuunnitelmassa (= HOKS) sovitaan mm. aiemmin hankitun osaamisen tunnistamisesta ja tunnustamisesta, hankittavasta osaamisesta ja osaamisen hankkimistavasta, näytöistä ja muusta osaamisen osoittamisesta sekä tarvittavasta ohjauksesta ja tuesta.

Opiskeluvalmiuksia tukevat opinnot

Osana tutkintokoulutusta voidaan tutkinnon perusteissa määrätyn lisäksi järjestää opintovalmiuksia tukevia opintoja. Näiden opintojen tarkoituksena on se, että opiskelija hankkii yksilöllisiin tarpeisiin perustuvaa osaamista, joka antaa edellytykset osallistua tutkintokoulutukseen. Koulutuksen järjestäjä päättää opintojen järjestämisestä ja sisällöstä.

Opiskeluhoito

Opiskeluhoitolla tarkoitetaan opiskelijan hyvän oppimisen, hyvän psyykkisen ja fyysisen terveyden sekä sosiaalisen hyvinvoinnin edistämistä ja ylläpitämistä sekä niiden edellytyksiä lisäävää toimintaa. Ammatillisessa perustutkintokoulutuksessa olevan opiskelijan ja valmentavassa koulutuksessa olevan opiskelijan oikeudesta opiskeluhoitoon ja opiskelijahuollon palveluihin säädetään oppilas- ja opiskeluhoitolaissa.

Muiden opiskelijoiden osalta koulutuksen järjestäjän tulee antaa heille tietoa opiskeluhoitoon palveluista ja eduista sekä tarvittaessa ohjata opiskelijaa hakemaan näitä etuja ja palveluita.

Suunnitelma kurinpitokeinojen käyttämisestä ja niihin liittyvistä menettelytavoista

Opiskelijalla on oikeus turvalliseen opiskeluympäristöön. Koulutuksen järjestäjän tulee hyväksyä järjestyssäännöt tai antaa sovellettavat järjestämismääräykset, joilla edistetään sisäistä järjestystä, opiskelun esteetöntä sujumista sekä opiskeluympäristön turvallisuutta ja viihtyisyyttä.

Lyhyesti:

Osaaminen ratkaisee – opiskeluun käytetyllä ajalla ei ole merkitystä, jokainen opiskelija etenee joustavasti omaan tahtiinsa.

Tarvittavan osaamisen hankkimisen päätteeksi opiskelija osallistuu näyttöihin

Kaikille opiskelijoille tehdään henkilökohtainen osaamisen kehittämissuunnitelma (HOKS), jossa mukana myös ohjaus- ja tukipalvelut

Kukin opiskelija opiskelee vain sellaista, mistä hänellä ei vielä ole osaamista

Opiskelua joustavasti työpaikalla, oppilaitoksessa ja aiempaa enemmän myös virtuaalisissa ympäristöissä

Oppisopimus, koulutusopimus ja koulutusopimuksen ja oppisopimuksen joustava yhdistäminen

Opetussuunnitelma, Eperusteet**Perustutkinto**

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/3855076/reformi/tiedot>

Erikoisammattitutkinto

<https://eperusteet.opintopolku.fi/#/fi/esitys/2910072/reformi/tiedot>

KAMPAAJATYÖN OSAAMISALA**145 osp****PAKOLLISET TUTKINNON OSAT****40osp**

Kampaajapalvelut

25

Myyntityö ja asiakaslähtöinen palvelu hius- ja kauneudenhoitoalalla

15

VALINNAISET TUTKINNON OSAT**30-40 osp**

Hiusten- ja hiuspohjan hoitopalvelut

15

Juhla- ja teemakampauspalvelut

20

Rakennekäsittelypalvelut

15

Värjäyspalvelut

20

VALINNAISET TUTKINNON OSAT**65-75 osp****OHEISEN OHJEEN MUKAAN**

Ehostuspalvelut

15

Jalka- ja käsihoitopalvelut

20

Kasvohoitopalvelut

35

Hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut

25

Kylpylähoitopalvelut

15

Parturipalvelut

25

Vartalohoitopalvelut

20

Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen

5

Huippuosaajana toimiminen

15

Yrityksessä toimiminen

15

PARTURITYÖN OSAAMISALA 145 osp

PAKOLLISET TUTKINNON OSAT 40 osp

Myyntityö ja asiakaslähtöinen palvelu hius- ja kauneudenhoitoalalla	15
Parturipalvelut	25

VALINNAISET TUTKINNON OSAT 30-40 osp

Hiusten- ja hiuspohjan hoitopalvelut	15
Juhla- ja teemakampauspalvelut	20
Rakennekäsittelypalvelut	15
Värjäyspalvelut	20

VALINNAISET TUTKINNON OSAT OHEISEN 65-75 osp

OHJEEN MUKAAN

Ehostuspalvelut	15
Jalka- ja käsihoitopalvelut	20
Kampaajapalvelut	25
Kasvohoitopalvelut	35
Hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut	25
Kylpylähoitopalvelut	15
Vartalohoitopalvelut	20
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen	5
Huippuosaajana toimiminen	15
Yrityksessä toimiminen	15

IHON HOIDON OSAAMISALA	KOSMETOLOGI	145
PAKOLLISET TUTKINNON OSAT		70
Myyntityö ja asiakaslähtöinen palvelu hius- ja kauneudenhoitoalalla		15
Jalka- ja käsihoitopalvelut		20
Kasvohoitopalvelut		35
VALINNAISET TUTKINNON OSAT		15-55
Ehostuspalvelut		15
Vartalohoitopalvelut		20
Yritystoiminnan suunnittelu		15
VALINNAISET TUTKINNON OSAT		25-60
Hiusten- ja hiuspohjan hoitopalvelut		15
Kampaajapalvelut		25
Hius- ja kauneudenhoidon neuvontapalvelut		30
Kauneudenhoitopalvelut moniammatillisessa yhteistyössä		15
Kylpylähoitopalvelut		15
Parturipalvelut		25
Rakennekäsittelypalvelut		15
Värjäyspalvelut		20
Työpaikkaohjaajaksi valmentautuminen		5
Huippuosaajana toimiminen		15
Yrityksessä toimiminen		15

1. MYYNTITYÖ JA ASIAKASLÄHTÖINEN PALVELU HIUS- JA KAUNEUDENHOITOALALLA 15osp

Opiskelija osaa

- palvella asiakkaita erilaisissa asiakaspalvelutilanteissa ja myy yrityksen tuotteita ja palveluja.
 - palvella asiakkaita kielitaitoa hyödyntäen
 - laskea oman työnsä tuottavuutta
 - myyntitaidot; tuotetietous, turvallisuus
 - vuorovaikutustaidot, asiakaspalvelutaidot
 - suunnittelee oman urakehityksen eri vaihtoehtoja
 - kuluttajaturvallisuuslaki, kemikaalilainsäädäntö, työlainsäädäntö
- järjestää asiakastilaisuuden
 - suunnitella ja järjestää/toteuttaa asiakastilaisuuden
 - hinnoittelu ja budjetointi, yhteistyökumppaneiden hankinta
- toimia erilaisissa asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä
 - hyödyntää digitaalisia mahdollisuuksia
 - ammatissa käytettävä teknologian hyödyntäminen
 - ammattietiikka ja vaitiolovelvollisuus
 - työyhteisön säännöt ja toimintatavat
 - kestävä kehitys
- noudattaa työssään työ- ja asiakasturvallisuutta
 - siisteys ja hygienia
 - työ- ja laiteturvallisuus
 - tarvittavat suojavälineiden käyttö
 - ergonomia, terveys ja työkyky
- arvioida omaa toimintaansa
 - arvioi työn onnistumista, omaa osaamistaan, määrittelee kehittymistarpeita
 - palautteen vastaanottaminen ja hyödyntäminen
 - hankkii, käyttää ja soveltaa tietoa

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä palvelemalla hius- ja kauneudenhoitoalan asiakkaita ja myymällä hius- ja kauneudenhoitoalan tuotteita ja palveluja käytännön työtehtävissä. Opiskelija järjestää asiakastilaisuuden asiakasryhmälle.

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa kauneushoitolassa, parturi-kampaamossa, tavaratalossa, maahantuojayrityksessä tai sitä vastaavassa työpaikassa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

2. HIUS- JA KAUNEUDENHOIDON NEUVONTAPALVELUT 25 osp

Opiskelija osaa

- toimia tuote-esittelijänä, myydä ja markkinoida tuotteita ja palveluja sekä ohjata asiakkaita ihon, hiusten ja kauneuden hoidossa
 - huomioida asiakkaiden erilaiset tarpeet ja toiveet
 - asiakasohjaus, opastaa ekologisia ja eettisiä valintoja
 - kehittää puhe- ja esiintymistaitoja, asiakaspalvelutaidot
 - myynti- ja markkinointitaidot, myynninedistämistaidot
 - verkostoituminen
 - kosmetiikkalainsäädäntö, turvallisuus, kuluttajan suoja koskevat lait
 - tiedon hankinta monipuolisilla menetelmin
- toimia erilaisissa asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä
 - hyödyntää digitaalisia mahdollisuuksia
 - ammatissa käytettävä teknologian hyödyntäminen
 - ammattietiikka ja vaitiolovelvollisuus
 - työyhteisön säännöt ja toimintatavat
 - kestävä kehitys
- noudattaa työssään työ- ja asiakasturvallisuutta
 - siisteys ja hygienia
 - työ- ja laiteturvallisuus
 - tarvittavat suojavälineiden käyttö
 - ergonomia, terveys ja työkyky
- arvioida omaa toimintaansa
 - arvioi työn onnistumista, omaa osaamistaan, määrittelee kehittymistarpeita
 - palautteen vastaanottaminen ja hyödyntäminen
 - hankkii, käyttää ja soveltaa tietoa

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä toimimalla tuote-esittelijänä, myymällä ja markkinoimalla tuotteita ja palveluja sekä ohjaamalla asiakkaita ihon, hiusten ja kauneudenhoidossa käytännön työtehtävissä.

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa kauneushoitolassa, parturi-kampaamossa, tavaratalossa, maahantuontiyrityksessä tai sitä vastaavassa työpaikassa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin

3. JALKA- JA KÄSIHOITOPALVELUT 20 osp

Opiskelija osaa

- **tehdä asiakkaille käsihoitoja ja jalkahoitoja**
 - huomioi ihon- ja kynsimuutokset
 - ihon- ja kynsien rakenne
 - klassinen käsienhieronta ja hoito
 - jalan rakenteelliset ja toiminnalliset muutokset
 - klassinen jalkahieronta
 - poistaa ihosta sarveistumia sekä känsiä veitsellä ja poralla, hoitaa kynsiä, kynsinauhoja, maseraatioita ja pykimiä
- **toimia erilaisissa asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä**
 - hyödyntää digitaalisia mahdollisuuksia
 - ammatissa käytettävä teknologian hyödyntäminen
 - ammattietiikka ja vaitiolovelvollisuus
 - työyhteisön säännöt ja toimintatavat
 - kestävä kehitys
- **noudattaa työssään työ- ja asiakasturvallisuutta**
 - siisteys ja hygienia
 - työ- ja laiteturvallisuus
 - tarvittavat suojavälineiden käyttö
 - ergonomia, terveys ja työkyky
- **arvioida omaa toimintaansa**
 - arvioi työn onnistumista, omaa osaamistaan, määrittelee kehittymistarpeita
 - palautteen vastaanottaminen ja hyödyntäminen
 - hankkii, käyttää ja soveltaa tietoa

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä tekemällä asiakkaille jalka- ja käsihoitoja käytännön työtehtävissä.

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa kauneushoitolassa tai sitä vastaavassa työpaikassa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin

4. KASVOHOITOPALVELUT 35 osp

Opiskelija osaa

- tehdä asiakkaille kasvohoitoja
 - ihon puhdistus, kuorinta, ihon lämmitys, ihon epäpuhtauksien poisto
 - ihon desinfiointi ja naamiot
 - ihokarvojen poisto
 - koneiden ja laitteiden sekä tuotteiden käytön hallinta
 - tekee kasvojen, kaulan- ja decolte alueen klassinen hieronta
 - asiakasohjaus, tuotetietous ja myynti
- **värjätä asiakkaille ripsiä ja kulmakarvoja sekä muotoilla kulmakarvoja**
 - käyttää muotoiluun ja värjäämiseen soveltuvia tekniikoita ja tuotteita turvallisesti
 - huomioida muoto-opilliset seikat
 - palvelutaidot
- **toimia erilaisissa asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä**
 - hyödyntää digitaalisia mahdollisuuksia
 - ammatissa käytettävä teknologian hyödyntäminen
 - ammattietiikka ja vaitiolovelvollisuus
 - työyhteisön säännöt ja toimintatavat
 - kestävä kehitys
- **noudattaa työssään työ- ja asiakasturvallisuutta**
 - siisteys ja hygienia
 - työ- ja laiteturvallisuus
 - tarvittavat suojavälineiden käyttö
 - ergonomia, terveys ja työkyky
- **arvioida omaa toimintaansa**
 - arvioi työn onnistumista, omaa osaamistaan, määrittelee kehittymistarpeita
 - palautteen vastaanottaminen ja hyödyntäminen
 - hankkii, käyttää ja soveltaa tietoa

5. KAMPAAJAPALVELUT 25 osp

Opiskelija osaa

- **tehdä asiakkaille hiustenleikkauksia kampaajatyötekniikoilla**
 - leikata hiukset kampaajan työhön soveltuvalla leikkaus- ja ohennustekniikalla käyttäen perusrakenteita, kuten ehjä ja porrastettu rakenne, tasamittainen ja lisääntyvä kerrostus
 - huomioida asiakkaan hiuspohjan ja hiuksen laadun ja kunnon
 - käyttää tuotteita ja työvälineitä oikein ja turvallisesti
 - suosittelee ja myy asiakkaille tuotteita, asiakasohjaustaidot
 - pesee ja hoitaa hiuksia asiakaslähtöisesti
- **tehdä asiakkaille kampauksia föönaus-, rauta-, rullakampaus- ja letitystekniikoilla.**
 - kampauksen suunnittelun huomioiden asiakkaan toiveet ja tarpeet, hiuksen laadun, kunnon, määrän sekä kasvusuunnat
 - käyttää monipuolisesti eri välineitä, tuotteita ja tekniikoita oikein ja turvallisesti
- **toimia erilaisissa asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä**
 - hyödyntää digitaalisia mahdollisuuksia
 - ammatissa käytettävä teknologian hyödyntäminen
 - ammattietiikka ja vaitiolovelvollisuus
 - työyhteisön säännöt ja toimintatavat
 - kestävä kehitys
- **noudattaa työssään työ- ja asiakasturvallisuutta**
 - siisteys ja hygienia
 - työ- ja laiteturvallisuus
 - tarvittavat suojavälineiden käyttö
 - ergonomia, terveys ja työkyky
- **arvioida omaa toimintaansa**
 - arvioi työn onnistumista, omaa osaamistaan, määrittelee kehittymistarpeita
 - palautteen vastaanottaminen ja hyödyntäminen
 - hankkii, käyttää ja soveltaa tietoa

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä tekemällä asiakkaille hiustenleikkauksia ja kampauksia kampaajatyötekniikoilla käytännön työtehtävissä.

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa parturi-kampaamossa tai sitä vastaavassa työpaikassa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

6. PARTURIPALVELUT 25 osp

Opiskelija osaa

- **tehdä asiakkaille hiustenleikkauksia parturitekniikoilla**
 - leikkaa hiukset parturityöhön soveltuvalla leikkaus- ja ohennustekniikalla käyttäen perusrakenteita, kuten ehjä ja porrastettu rakenne, tasamittainen ja lisääntyvä kerrostus
 - työsuunnitelmien laadinta
 - saksi-kampa tekniikat, kone- ja tallatyöskentely
 - hiusten pesu ja hoitaminen
- **tehdä asiakkaille partakäsittelyjä**
 - partakäsittelyt; parranmuotoilu ja paranajo
 - kasvojen ja kaulan alueen klassinen hieronta
 - parranvärjäys
- **tehdä asiakkaille kampauksia föönaus- ja rautatekniikoilla**
 - kampaukset soveltuvilla välineillä, tuotteilla ja tekniikoilla
 - huomioi suunnittelussa leikkausmallin
 - käyttää soveltuvia tuotteita, laitteita ja koneita oikein ja turvallisesti
 - muoto-opilliset asiat
- **toimia erilaisissa asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä**
 - hyödyntää digitaalisia mahdollisuuksia
 - ammatissa käytettävä teknologian hyödyntäminen
 - huomioi monikulttuuriset seikat
 - ammattietiikka ja vaitiolovelvollisuus
 - työyhteisön säännöt ja toimintatavat
 - kestävä kehitys
- **noudattaa työssään työ- ja asiakasturvallisuutta**
 - siisteys ja hygienia
 - työ- ja laiteturvallisuus
 - tarvittavat suojavälineiden käyttö
 - ergonomia, terveys ja työkyky
- **arvioida omaa toimintaansa**
 - arvioi työn onnistumista, omaa osaamistaan, määrittelee kehittymistarpeita
 - palautteen vastaanottaminen ja hyödyntäminen
 - hankkii, käyttää ja soveltaa tietoa

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä tekemällä asiakkaille hiustenleikkauksia, partakäsittelyjä parturityötekniikoilla ja kampauksia föönaus- ja rautatekniikoilla käytännön työtehtävissä.

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa parturi-kampaamossa tai sitä vastaavassa työpaikassa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

7. EHOSTUSPALVELUT 15 osp

Opiskelija osaa

- **tehdä ehostuksia eri-ikäisille asiakkaille eri tilanteisiin**
 - huomioida asiakkaan ikä, tyyli, värit, ihon kunto sekä allergiat
 - arki, juhla- ja kuvausmeikki
 - tuotetietous, aineosatuntemus
 - välineiden ja koneiden monipuolinen käyttö
 - ripsitupsujen ja ripsinauhujen kiinnittäminen
 - asiakasanalyysi, työsuunnitelmien laadinta, asiakasohjaus
 - tiedon hankinta erilaisista lähteistä
- **toimia erilaisissa asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä**
 - hyödyntää digitaalisia mahdollisuuksia
 - ammatissa käytettävä teknologian hyödyntäminen
 - ammattietiikka ja vaitiolovelvollisuus
 - työyhteisön säännöt ja toimintatavat
 - kestävä kehitys
- **noudattaa työssään työ- ja asiakasturvallisuutta**
 - siisteys ja hygienia
 - työ- tuote- ja laiteturvallisuus
 - tarvittavat suojavälineiden käyttö
 - ergonomia, terveys ja työkyky
 - tuote- ja työnmyynti
- **arvioida omaa toimintaansa**
 - arvioi työn onnistumista, omaa osaamistaan, määrittelee kehittymistarpeita
 - palautteen vastaanottaminen ja hyödyntäminen
 - hankkii, käyttää ja soveltaa tietoa

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä tekemällä eri-ikäisille asiakkaille ehostuksia eri tilanteisiin käytännön työtehtävissä.

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa kauneushoitolassa, parturi-kampaamossa, tavaratalossa tai sitä vastaavassa työpaikassa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

8. HIUSTEN- JA HIUSPOHJAN HOITOPALVELUT 15 osp

Opiskelija osaa

- **tehdä asiakkaalle hiusten ja hiuspohjan hoitoja sekä hiuspohjan hieronta**
 - hiusten ja hiuspohjan puhdistaminen
 - hiusten- ja hiuspohjan rakenne ja kunto
 - hiusten- ja hiuspohjan hoitaminen
 - kasvusykli
 - hierontatekniikat
 - huomioi allergiat ja tunnistaa hiuspohjan muutokset
 - tuote- laite ja turvallisuus taidot
- **toimia erilaisissa asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä**
 - hyödyntää digitaalisia mahdollisuuksia
 - ammatissa käytettävä teknologian hyödyntäminen
 - ammattietiikka ja vaitiolovelvollisuus
 - työyhteisön säännöt ja toimintatavat
 - kestävä kehitys
- **noudattaa työssään työ- ja asiakasturvallisuutta**
 - siisteys ja hygienia
 - työ- tuote- ja laiteturvallisuus
 - tarvittavat suojavälineiden käyttö
 - ergonomia, terveys ja työkyky
- **arvioida omaa toimintaansa**
 - arvioi työn onnistumista, omaa osaamistaan, määrittelee kehittymistarpeita
 - palautteen vastaanottaminen ja hyödyntäminen
 - hankkii, käyttää ja soveltaa tietoa
 - myyntitaidot

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä tekemällä asiakkaille hiusten ja hiuspohjan hoitoja sekä hiuspohjan hieronta käytännön työtehtävissä.

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa parturi-kampaamossa tai sitä vastaavassa työpaikassa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

9. VARTALONHOITOPALVELUT 20 osp

Opiskelija osaa

- **tehdä asiakkaalle vartalohoitoja**
 - vartalohoidot
 - vartalohieronta
 - ihokarvojen poisto
 - kuivaharjaus, kuorinta
 - tuotteiden-, laitteiden ja välineiden käyttö soveltuvasti
 - aineosatuntemus
 - ihon rakenne
 - antaa asiakkaalle ruokavalio ja liikuntaohjeita
 - asiakasohjaus
- **poistaa asiakkaalta ihokarvoja**
 - ihon kunto ja allergiat
 - ihokarvojen poisto sääristä, kainalosta, vartalolta ja pikinialueelta
- **toimia erilaisissa asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä**
 - hyödyntää digitaalisia mahdollisuuksia
 - ammatissa käytettävä teknologian hyödyntäminen
 - ammattietiikka ja vaitiolovelvollisuus
 - työyhteisön säännöt ja toimintatavat
 - kestävä kehitys
- **noudattaa työssään työ- ja asiakasturvallisuutta**
 - siisteys ja hygienia
 - työ- tuote- ja laiteturvallisuus
 - tarvittavat suojavälineiden käyttö
 - ergonomia, terveys ja työkyky
- **arvioida omaa toimintaansa**
 - arvioi työn onnistumista, omaa osaamistaan, määrittelee kehittymistarpeita
 - palautteen vastaanottaminen ja hyödyntäminen
 - hankkii, käyttää ja soveltaa tietoa
 - myyntitaidot

Ammattitaidon osoittamistavat

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä tekemällä asiakkaille vartalohoitoja ja poistamalla ihokarvoja käytännön työtehtävissä. Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa kauneushoitolassa tai sitä vastaavassa työpaikassa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

10. VÄRJÄYSPALVELUT 20 osp

Opiskelija osaa

- **tehdä asiakkaille värjäyskäsittelyjä**
 - suora-, kevyt-, kesto- ja vaalennusvärjäykset
 - raidoitus ja värin poisto sekä pigmentointi
 - huomioi suunnittelussa hiustenleikkausmallin
 - asiakasanalyysin laadinta
 - käyttää tuotteita-, laitteita ja välineitä turvallisesti
 - noudattaa käyttö- ja turvallisuusohjeita
- **värjätä asiakkaiden ripsiä ja kulmakarvoja sekä muotoilla kulmakarvoja**
 - turvallisuus
 - tuote- ja aineosatuntemus
- **toimia erilaisissa asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä**
 - hyödyntää digitaalisia mahdollisuuksia
 - ammatissa käytettävä teknologian hyödyntäminen
 - ammattietiikka ja vaitiolovelvollisuus
 - työyhteisön säännöt ja toimintatavat
 - kestävä kehitys
- **noudattaa työssään työ- ja asiakasturvallisuutta**
 - siisteys ja hygienia
 - työ- tuote- ja laiteturvallisuus
 - tarvittavat suojavälineiden käyttö
 - ergonomia, terveys ja työkyky
- **arvioida omaa toimintaansa**
 - arvioi työn onnistumista, omaa osaamistaan, määrittelee kehittymistarpeita
 - palautteen vastaanottaminen ja hyödyntäminen
 - hankkii, käyttää ja soveltaa tietoa
 - myyntitaidot

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä tekemällä asiakkaille hiusten värjäyksiä, ripsien ja kulmakarvojen värjäyksiä sekä kulmakarvojen muotoiluja käytännön työtehtävissä.

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa parturi-kampaamossa tai sitä vastaavassa työpaikassa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

11. RAKENNEKÄSITTELYPALVELUT

Opiskelija osaa

- **tehdä asiakkaille rakennekäsittelypalveluja**
 - rakennekäsittelyt; kihartaminen ja suoristaminen
 - hiusten hoitaminen, hiuksen rakenne ja kunto
 - huomioi leikkausmallin suunnittelussa
 - muoto-opilliset seikat
 - kampaus rakennekäsittelyn jälkeen soveltuvilla välineillä ja tekniikoilla
- **toimia erilaisissa asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä**
 - hyödyntää digitaalisia mahdollisuuksia
 - ammatissa käytettävä teknologian hyödyntäminen
 - ammattietiikka ja vaitiolovelvollisuus
 - työyhteisön säännöt ja toimintatavat
 - kestävä kehitys
- **noudattaa työssään työ- ja asiakasturvallisuutta**
 - siisteys ja hygienia
 - työ- tuote- ja laiteturvallisuus
 - tarvittavat suojavälineiden käyttö
 - ergonomia, terveys ja työkyky
- **arvioida omaa toimintaansa**
 - arvioi työn onnistumista, omaa osaamistaan, määrittelee kehittymistarpeita
 - palautteen vastaanottaminen ja hyödyntäminen
 - hankkii, käyttää ja soveltaa tietoa
 - myyntitaidot

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä tekemällä asiakkaille hiusten rakennekäsittelyjä käytännön työtehtävissä.

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa parturi-kampaamossa tai sitä vastaavassa työpaikassa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

12. JUHLA- JA TEEMAKAMPAUSPALVELUT

Opiskelija osaa

- tehdä asiakkaille juhla- ja teemakampauksia erilaisiin tilaisuuksiin
 - huomioi asiakkaan toiveet, tilaisuuden, vaatteet, asusteet, hiuskoristeet, ehostus, hiusten laatu ja määrä sekä allergiat
 - huomioi asiakkaan tyylin
 - käyttää ja hyödyntää myös leikkausmallin huomioiden erilaisia pohjatöitä, rulla, fön ja rautatekniikoita
 - modernit tekniikat mm. silmukat, letit, laineet
 - kiinnittää koristeita, hiuslisän tai valkin
 - huomioi kulttuuriset erot suunnittelussa
 - hyödyntää tuote-, laite- ja välinetietoutta

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä tekemällä asiakkaille juhla- ja teemakampauksia eri tilaisuuksiin käytännön työtehtävissä.

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa parturi-kampaamossa tai sitä vastaavassa työpaikassa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

13. YRITYSTOIMINNAN SUUNNITTELU 15 osp

Opiskelija osaa

- **arvioida omia vahvuuksia ja osaamistaan**
 - tuoda esiin omia vahvuuksia ja niiden hyödyntämismahdollisuuksia yrittäjän toimiessa
 - arvioida omaa osaamistaan ja kehittymistarpeitaan
- **etsiä ja ideoida liiketoimintamahdollisuuksia**
 - etsii ja kartoittaa liiketoimintamahdollisuuksia
 - laatii yritysidean
- **kehittää liikeidean ja laatia sille liiketoimintasuunnitelman**
 - selvittää markkinoiden ja kilpailutilanteen kehitysnäkymiä
 - kehittää toteuttamiskelpoisen liikeidean
 - laskea yritystoimintaan liittyviä kustannuksia
 - rahoitus
 - toimialan lainsäädännön määräykset
- **verkostoitua sidosryhmien kanssa**
 - tehdä yhteistyötä valitun sidosryhmän kanssa
 - esittelee laatimansa yrityksen toimintamallin sidosryhmälleen
- **laatia yrityksen perustamiseen liittyvät asiakirjat**
 - valitsee yritysmuodon
 - selvittää yrityksen keskeiset perustamisasiakirjat ja laatii ne

Ammattitaitovaatimukset

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä laatimalla yksin tai ryhmän kanssa liiketoimintasuunnitelman kehittämälleen liikeidealle. Hius- tai kauneudenhoitoalan yrityksessä tai Opiston oma kauneudenhoito/hiusalan työsali

Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

14. KAUNEUDENHOITOPALVELUT MONIAMMATILLISESSA YHTEISTYÖSSÄ 15 osp

Opiskelija osaa

- **tehdä asiakkaille ihon kosmeettisia hoitoja ja kasvojen lymfahierontoja moniammatillisessa yhteistyössä**
 - ihon kosmeettisia hoitoja
 - ihon rakenne ja kunto
 - kasvojen lymfahieronta
 - anatomia ja fysiologia tietous
 - huomioi asiakkaan ihon allergiat, esteettisen kirurgian toimenpiteet, terveydentilan rajoitteet
 - käyttää tuotteita-, laitteita-, koneita ja välineitä turvallisesti
- **toimia erilaisissa asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä**
 - hyödyntää digitaalisia mahdollisuuksia
 - ammatissa käytettävä teknologian hyödyntäminen
 - ammattietiikka ja vaitiolovelvollisuus
 - työyhteisön säännöt ja toimintatavat
 - kestävä kehitys
- **noudattaa työssään työ- ja asiakasturvallisuutta**
 - siisteys ja hygienia
 - työ- tuote- ja laiteturvallisuus
 - tarvittavat suojavälineiden käyttö
 - ergonomia, terveys ja työkyky
- **arvioida omaa toimintaansa**
 - arvioi työn onnistumista, omaa osaamistaan, määrittelee kehittymistarpeita
 - palautteen vastaanottaminen ja hyödyntäminen
 - hankkii, käyttää ja soveltaa tietoa
 - myyntitaidot

Ammattitaidon osoittamistavat

- Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä tekemällä asiakkaille ihon kosmeettisia hoitoja ja kasvojen lymfahierontoja moniammatillisessa yhteistyössä käytännön työtehtävissä. Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa kauneushoitolassa, hyvinvointikeskuksessa, palvelutalossa, terveydenhuollon toimintaympäristössä tai sitä vastaavassa työpaikassa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

15. KYLPYLÄHOITOPALVELUT 15 osp

Opiskelija osaa

- tekee asiakkaille erilaisia kylpylähoitoja ja hierontaa
- erilaisia kylpylähoitoja ja hierontamenetelmiä kasvoille, käsille, jaloille ja vartalolle
- **Opiskelija tekee asiakkaille erilaisia kylpylähoitoja ja hierontaa**
 - suunnittelee kylpylähoitokokonaisuuden
 - huomioi asiakkaan ihon kunnon, terveydentilan ja allergiat
 - käyttää hoitoon soveltuvia hoitomenetelmiä, työvälineitä sekä tuotteita oikein ja turvallisesti
 - tekee erilaisia kylpylähoitoja ja hierontaa kasvoille, käsille, jaloille ja vartalolle
 - ajankäytön hallinta
 - palvelu- ja myyntitaidot, asiakkaan ohjaustaidot
- **Opiskelija toimii erilaisissa asiakaspalvelutilanteissa ja työyhteisön jäsenenä**
 - tekee vastuullaan olevat tehtävät
 - noudattaa asiakaspalvelua koskevia ohjeita toimintaperiaatteita
 - suhtautuu eri ikäisiin ja eri kulttuuritaustaltaan oleviin asiakkaisiin ja työyhteisön jäseniin ystävällisesti, suvaitsevasti ja tasavertaisesti
 - käyttää digitaalisia mahdollisuuksia
 - huomioi teknologian hyödyt työssään
 - käyttää tuotteita ja välineitä taloudellisesti ja turvallisesti
 - noudattaa työssään ammattiteknikka ja vaitiolovelvollisuutta, työyhteisön sääntöjä ja toimintatapoja
 - toimii kestävän kehityksen mukaisesti ja edistäen
- **Opiskelija noudattaa työskentelyssään työ- ja asiakasturvallisuutta**
 - huolehtii työympäristön siisteydestä
 - huolehtii aseptiikasta ja puhtaudesta työskentelyn eri vaiheissa
 - noudattaa käyttö- ja turvallisuusohjeita
 - käyttää tarvittavia suojavälineitä
 - puhdistaa ja huoltaa henkilökohtaiset työvälineet asiantuntevasti ja tarkasti
 - huolehtii työergonomiasta, omasta terveydestään ja työkyvystään
- **Opiskelija arvioi omaa toimintaansa**
 - arvioi työnsä onnistumista vrt. työsuunnitelmaan
 - hakee tietoa oman palvelunsa kehittämiseksi
 - hankkii, käsittelee ja soveltaa tietoa
 - arvioi omaa osaamistaan, kehittää omaa osaamistaan

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä tekemällä asiakkaille erilaisia kylpylähoitoja ja hierontaa käytännön työtehtävissä. Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa kauneushoitolassa tai sitä vastaavassa työpaikassa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

16. HUIPPUOSAAJANA TOIMIMINEN 15 osp

Opiskelija osaa

- **arvioida ja kehittää omaa osaamistaan ja työympäristöään**
 - arvioi oman työnsä onnistumista ja omaa osaamistaan
 - kehittää osaamistaan ja työtapojaan
 - arvioi ja kehittää työympäristöään
 - laatii itselleen yksilöllisen kehityssuunnitelman
- **työskentelee alan huippuosaamista vaativissa tehtävissä**
 - valita työmenetelmät, työvälineet ja materiaalit, osaa käyttää myös muuttuvissa tilanteissa
 - hankkia työssä tarvittavaa tietoa
 - kehittää asiakassuhteita
 - toimia vastuullisesti, huomioi toiminnassa turvallisuuden
 - huomioi kustannustehokkaat menetelmät
 - työskentelee ergonomisesti ja huolehtii työympäristön siisteydestä
- **huomioi huipputuotannon, - tuotteen tai palvelun laatuvaatimukset**
 - asettaa tavoitteita ja suunnittelee omaa työtään ja aikataulua
 - toimia yrityksen tai organisaation laatu- ja kestävä kehityksen tavoitteiden mukaisesti
 - kehittää ongelmaratkaisutaitoja
- **toimii alan verkostoissa ja yhteistyössä asiakkaan kanssa**
 - kommunikoi asiakkaiden kanssa työyhteisössä omalla kielellään sekä vähintään itselleen yhdellä vieraalla kielellä
 - oman toimialan kansalliset ja kansainväliset verkostot

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa näytössä toimimalla huippuosaamista vaativissa oman alan työtehtävissä. Osaaminen on mahdollista osoittaa myös kansallisissa ja kansainvälisissä kilpailutilanteissa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

17. TYÖPAIKKAOHJAAJAKSI VALMENTAUTUMINEN 15 osp

Opiskelija osaa

- **perehtyä ammatillisen koulutuksen järjestämismuotoihin ja tutkintoihin**
 - määrittelee koulutuksen järjestäjän ja työpaikan välisen työnjaon
 - hankkii tietoa ammatillisen koulutuksen järjestämisessä olevien tahojen toiminnasta
- **toimia yhteyshenkilönä koulutuksen järjestäjän ja työpaikan välillä**
 - kartoittaa mahdollisuuksia toteuttaa työpaikalla järjestettävää koulutusta ja näyttöjä
 - keskustelee työpaikalla järjestettävän koulutuksen ja näyttöjen järjestämisestä toisen opiskelijan, työntekijöiden, työpaikkaohjaajan ja arvioijan kanssa
 - osaa toimia erilaisten opiskelijoiden työntekijöiden kanssa
- **ohjata muita opiskelijoita työpaikalla järjestettävässä koulutuksessa ja muussa osaamisen hankkimisessa**
 - perehtyy opiskelijan henkilökohtaiseen osaamisen kehittämissuunnitelmaan ja muuhun osaamisen hankkimisen tavoitteisiin ja sisältöihin
 - edistää opiskelijaa saavuttamaan tavoitteita
 - arvioi omaa ohjausosaamistaan
- **antaa palautetta osaamisen kehittämisessä**
 - antaa opiskelijalle palautetta osaamisen kehittämisestä työpaikalla
 - huomioi palautteen antamisessa opiskelijan erilaiset oppimisvalmiudet
 - vuorovaikutustaidot

Ammattitaidon osoittamistavat

Opiskelija osoittaa osaamisensa näytössä valmentautumalla perehdyttämis-, ohjaus- ja palautteenantotilanteisiin käytännön työtilanteissa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

18. YRITYKSESSÄ TOIMIMINEN 15 osp

Opiskelija osaa

- **suunnitella yrityksen toimintaa**
 - laatia budjetti ja rahoitussuunnitelma
 - tunnistaa yritystoimintaan liittyvät riskit
 - asettaa yritykselle strategisia tavoitteita
- **rakentaa liiketoimintaa edistäviä yhteistyöverkostoja**
 - hankkii yksin tai ryhmän kanssa keskeisen yhteistyökumppanin ja sopii yhteistyön muodoista
 - solmia yhteistyösopimus vastuut ja velvollisuudet huomioiden
- **harjoittaa yritystoimintaa**
 - harjoittaa yritystoimintaa yksin tai osana yhteisöä
 - hoitaa omat velvollisuutensa liiketoiminnassa
 - ratkaisee ongelmatilanteita asiakaslähtöisesti
 - toimia toimialan lainsäädännön mukaisesti
- **arvioida ja kehittää yrityksen toimintaa**
 - tekee yksin tai ryhmän jäsenenä kehitysehdotuksia
 - kehittää toimintaa strategisiin tavoitteisiin

Ammattitaidon osoittamistavat

- Opiskelija osoittaa ammattitaitonsa näytössä käytännön työtehtävissä harjoittamalla yritystoimintaa. Siltä osin kuin tutkinnon osassa vaadittua ammattitaitoa ei voida arvioida näytön perusteella, ammattitaidon osoittamista täydennetään yksilöllisesti muilla tavoin.

YHTEISET TUTKINNON OSAT | 35 OSP

1. **VIESTINTÄ JA VUOROVAIKUTUSOSAAMINEN vähintään 11 osp**
2. **MATEMAATTIS-LUONNONTIETEELLINEN OSAAMINEN vähintään 6 osp**
3. **YHTEISKUNTA- JA TYÖELÄMÄOSAAMINEN vähintään 9 osp**

Lisäksi yhteisiin tutkinnon osiin tulee sisältyä valinnaisia osaamistavoitteita opiskelijan valitsemasta yhdestä tai useammasta yhteisestä tutkinnon osasta ja tutkinnon osan osa-alueelta tai osa-alueilta siten, että yhteisten tutkinnon osien 35 osaamispisteen laajuus täyttyy.

Yhteisten tutkinnon osien valinnaiset osaamistavoitteet | 9 osp

Yhteisten tutkinnon osien valinnaiset osaamistavoitteet voivat olla tutkinnon perusteissa määrättyjä tai koulutuksen järjestäjän päättämiä muita valinnaisia osaamistavoitteita, jotka tukevat kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä tavoitteita. Valinnaisiin osaamistavoitteisiin voidaan sisällyttää myös opiskelijan aiemmin hankkimaa osaamista, joka tukee kyseisen tutkinnon osan ja sen osa-alueiden tutkinnon perusteissa määrättyjä osaamistavoitteita.

Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen, 11 osp

Viestintä ja vuorovaikutus äidinkielellä, suomi

Pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Opiskelija osaa

- toimia tarkoituksenmukaisesti erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- tulkita erilaisia tekstejä sekä hankkia ja arvioida tietoja eri lähteistä
- tuottaa erilaisia tekstejä ja ilmaista tunteita, ajatuksia, mielipiteitä ja käsitteitä.
- **Koodi:** 400012

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- kehittää viestintä- ja vuorovaikutustaitojaan
- kehittää esiintymis- ja ryhmätaitojaan
- tulkita ja tuottaa erilaisia tekstejä
- tuntee kielen ja kirjallisuuden muotoja ja merkityksiä.

Viestintä ja vuorovaikutus toisella kotimaisella kielellä, ruotsi

Pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Opiskelija osaa

- käyttää toista kotimaista kieltä työtehtävissään ja työhön liittyvissä vuorovaikutustilanteissa.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- käyttää toista kotimaista kieltä alaan liittyvissä vuorovaikutustilanteissa ja työtehtävissä
- selviytyä arkipäivän tilanteissa toisella kotimaisella kielellä
- kirjoittaa työhönsä liittyviä suppeita tekstejä
- hyödyntää kielenkäytössä erilaisia tietolähteitä
- ymmärtää molempien kansalliskielten ja kulttuurien merkityksen kulttuurisesti moninaisessa Suomessa.

Viestintä ja vuorovaikutus vieraalla kielellä

Pakolliset osaamistavoitteet, 3 osp

- Opiskelija osaa
- käyttää vierasta kieltä erilaisissa vuorovaikutustilanteissa
- hakea tietoa erilaisista vieraskielisistä lähteistä
- toimia monikielisessä ja -kulttuurisessa ympäristössä.
- Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp
- Opiskelija osaa
- viestiä vieraalla kielellä työelämän tilanteissa
- toimia aktiivisena kansalaisena vieraskielisissä yhteyksissä

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- viestiä vieraalla kielellä työelämän tilanteissa
- toimia aktiivisena kansalaisena vieraskielisissä yhteyksissä.

Toiminta digitaalisessa ympäristössä

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Opiskelija osaa

- käyttää yleisimpiä tieto- ja viestintäteknisiä laitteita ja tekee niihin liittyviä valintoja
- käyttää digitaalisia palveluita ja sovelluksia.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

- Opiskelija osaa
- hyödyntää erilaisia digitaalisia ympäristöjä ja sovelluksia työtehtävissään
- tuottaa ja jakaa digitaalista aineistoa ammattiinsa liittyvissä verkostoissa.

Taide ja luova ilmaisu

Pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

- Opiskelija osaa
- tunnistaa kulttuurien ja taiteen merkityksen hyvinvoinnille
- ilmaista itseään taiteen ja luovan ilmaisun keinoin
- ilmaista itseään luovasti kirjoittamalla ja hyödyntää kuvitteellisia tekstejä.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

- Opiskelija osaa
- havainnoida ja kerätä tietoa kulttuuriympäristöstä ja sen ilmiöistä
- suunnitella ja kokeilla teoksen, tuotteen tai palvelun toteuttamista luovan ilmaisun keinoin.

Matemaattis-luonnontieteellinen osaaminen, 6 osp,

Matematiikka ja matematiikan soveltaminen

Pakolliset osaamistavoitteet, 4 osp

Opiskelija osaa

- tehdä laskutoimituksia ja mittayksiköiden muunnokset ja soveltaa talousmatematiikkaa oman alan ja arkielämän edellyttämässä laajuudessa
- tehdä havaintoja ja päätelmiä kuvioiden ja kappaleiden geometrisista ominaisuuksista
- käyttää loogista päättelykykyä, yhtälöitä ja tarvittavia teknisiä apuvälineitä matemaattisten ongelmien ratkaisemiseen
- arvioida tulosten oikeellisuutta ja suuruusluokkaa sekä käytettyä ratkaisumenetelmää
- arvioida oman alan matemaattista osaamistaan.
- Koodi: 400013

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- ratkaista omaan alaan liittyviä matemaattisia ongelmia pääättelemällä, yhtälöillä ja kuvaajien avulla
- hankkia, ryhmitellä ja tulkita matemaattista tietoa

- tuottaa tilastoaineistosta informaatiota, tulkita graafisia esityksiä ja laskea todennäköisyyksiä
- arvioida matemaattisten ratkaisujen oikeellisuutta ja tuloksen suuruusluokkaa
- soveltaa arki- ja työelämässä tarvittavaa talousmatematiikkaa
- arvioida matemaattista osaamistaan.

Fysikaaliset ja kemialliset ilmiöt ja niiden soveltaminen

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Opiskelija osaa

- tunnistaa keskeiset fysiikan käsitteet ja soveltaa niitä arki- ja työelämässä
- huomioida kemialliset aineet ja niiden ominaisuudet työssään
- arvioida oman alan fysiikan ja kemian osaamistaan.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- kuvata ja selittää ilmiöitä fysiikan käsitteiden ja lainalaisuuksien avulla omalla alallaan
- tehdä kokeellisia mittauksia ja havaintoja omaan alaan liittyvistä fysikaalisista ja kemiallisista ilmiöistä
- käsitellä kokeellisia mittaustuloksia ja analysoida havaintoja oman alan fysikaalisista ja kemiallisista ilmiöistä
- arvioida fysiikan ja kemian osaamistaan.

Yhteiskunta- ja työelämäosaaminen, 9 osp

Yhteiskunnassa ja kansalaisena toimiminen

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Opiskelija osaa

- toimia osana suomalaista yhteiskuntaa
- toimia yhteiskunnan palveluiden käyttäjänä ja kuluttajana
- suunnitella omaa talouttaan ja arvioida siihen liittyviä riskejä.

Koodi: 400014

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- osallistua yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen
- arvioida alansa merkitystä yhteiskunnassa
- tulkita kansantalouden peruskäsitteitä ja tunnistaa keskeiset toimijat.

Työelämässä toimiminen

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Opiskelija osaa

- selvittää alan työmarkkinoiden tilannetta ja alan osaamistarpeita
- solmia työsopimuksen työnantajan kanssa
- toimia osana työyhteisöä.

Koodi: 400014

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- toimia työyhteisön jäsenenä
- toimia erilaisissa työelämän vuorovaikutus- ja ryhmätilanteissa
- selvittää oman alansa työtehtäviä kansallisilla ja kansainvälisillä työmarkkinoilla.

Opiskelu- ja urasuunnitteluvälineet

Pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Opiskelija osaa

- tunnistaa omia kiinnostuksen kohteitaan, mahdollisuuksiaan ja tuen tarpeitaan
- tehdä tutkintoon ja uraansa koskevia valintoja
- hankkia tutkinnon suorittamisen aikana tietoa erilaisista jatkokoulutusmahdollisuuksista ja koulutustarjonnasta
- valmistautua tutkinnon suorittamisen aikana työnhakuun ja oman osaamisensa esittelyyn.

Koodi: 400014

Yrittäjyys ja yrittäjämäinen toiminta

Pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Opiskelija osaa

- toimia yrityksen tavoitteita edistäen
- ideoida liikeidean ja arvioida sen toteuttamismahdollisuuksia.

Koodi: 400014

Työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitäminen

Pakolliset osaamistavoitteet, 2 osp

Opiskelija osaa

- huolehtia terveydestään ja toimintakyvystään
- arvioida toimintaympäristönsä ja toimintansa turvallisuutta ja terveellisyyttä
- edistää liikunnan avulla opiskelu- ja työkykyään sekä hyvinvointiaan
- ehkäistä tapaturmien syntymistä ja antaa ensiapua.

Koodi: 400014

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- ylläpitää ja edistää työkykyään ja hyvinvointiaan liikunnan avulla
- edistää oppilaitosyhteisön ja opiskelijoiden hyvinvointia ja osallisuutta.

Kestävän kehityksen edistäminen

Pakolliset osaamistavoitteet, 1 osp

Opiskelija osaa

- toimia kestävän kehityksen periaatteiden mukaisesti
- ottaa huomioon elinkaariajattelun periaatteet
- pohtia ratkaisuja eettisistä näkökulmista.

Valinnaiset osaamistavoitteet, 3 osp

Opiskelija osaa

- arvioida kestävään kehitykseen vaikuttavat tekijät työssään tai alallaan
- suunnitella kestävän kehityksen edistämiseen liittyviä toimintatapoja
- toimia kestävän kehityksen edistäjänä työssään tai alallaan
- arvioida kestävän kehityksen edistämisen onnistumista työssään tai alallaan.